

Opmærksomhed paa en eneste Ting, en Ting, som dog staaer i nær Forbindelse med Statens Finanster, men som man dog maaskee ikke har tilstrækkelig for Die. Jeg sigter her til Rentefoden for private Laan. Naar vi høre Tale om den Indflydelse, som Jernbaneanlæg og andre Statslaan udøve paa den høiere Rente for private Laan, saa pleier man at hense på Skylden til de udenlandske Papiere. Det er vistnok ikke heelt urigtigt; men ved Siden deraf er der jo ogsaa andre Aarsager, som bevirke, at Folk ikke ere saa tilbøielige til at sætte deres Penge i faste Eiendomme; der er en stor Mængde sammenhængende Aarsager, som bevirke dette, men jeg troer ikke, at det kan nægtes, at ogsaa dette har sin store Betydning, og at der ogsaa nødvendigvis maa indrømmes de Krav deres store Indflydelse, som saaledes idelig stilles fra den danske Stats Side, idet der stables nye Laan, eller idet gamle Papiere kastes ud paa Markedet; jeg troer ikke, at Nogen fornuftigvis vil paa- staae, at dette ikke skulde udøve nogen Indflydelse, naar en Mand kan gaae hen og kjøbe offentlige Papiere til en saa billig Pris, som Tilfældet er, og paa den anden Side kan det ikke nægtes, at er der nogen Veie, hvor man med Sikkerhed kan gjøre dette Forhold bedre for længere Tid — ikke forbigaaende, som mulig ved andre kunstige Midler — men den naturlige Veie til at forbedre dette mindre heldige Forhold for dem, der søge Laan i faste Eiendomme, i det Hele taget private indenlandske Laan, det er at afbetale Statsgjælden. Ved at hindre Stiftelsen af ny og ved at stræbe efter at faae den ud af Verden, som allerede er tilstede, derved kan en anden Tilstand komme tilveie. Jeg har taget Ordet væsentlig kun for at gjøre en almindelig Hensigt med Hensyn til en Sag, som enhver Anden her i Salen sikkert tænker ligesaameget paa som jeg. Under Forhandlingen af Finansloven idag foreligger jo egentlig tillige hele den politiske Tilstand, der er Spørgsmaal om Tillid eller Mistillid til det nuværende Ministerium. Jeg for mit Vedkommende skal imidlertid ikke gaae ind derpaa, jeg er saameget mindre tilbøielig til at forfølge dette Spørgsmaal, og jeg troer, det store Fleertal i Landet ikke kan Andet end

nære Tilfredshed med den hele politiske Holdning, som Regjeringen efter de forhaandenværende Omstændigheder har indtaget. Men ved det her foreliggende Finanslovsforslag kan jeg ikke Andet end gjøre en almindelig Betragtning og Hensigt, der dog angaaer en meget betydelig Deel af den her foreliggende Bevilling, af vore Finanster, det er Hærvæsenet. Det er en stor Sum, det er Halvdelen af vore Skatter omtrent, som gaaer med til Hærvæsenet. Hele denne Skat, som er større end nogen anden, som tynger paa Landets hele økonomiske Udvikling, men især paa den fattige Deel af Befolkningen, hele Soldbestatningen er netop saa Meget som det, vi anvende til vort Hærvæsen. Jeg troer ikke, at efter de Begivenheder, som nu have fundet Sted, efter hvad der foreligger den Dag idag, saavidt man kan see, saavidt Mennesker ere istand til at see, hvad der er den sandsynlige og mulige Ende paa dem, at vi saa kunne sige, at det, vi faae for denne Deel af vort Budgets Udgifter, svarer til Dødfrelserne. Min Hensigt til den høitærede Regjering skal da gaae ud paa at fremskynde Hærlovens Revision. Jeg for mit Vedkommende troer, og der er vistnok Mange, der med mig nære den Anskuelse og Overbeviisning, at, efter som Forholdene ere, maa man forlange en Nedsættelse af disse overordentlige Udgifter, der medgaae til Hærvæsenet. Man har tidligere sagt: Ja, paa Grund af disse overordentlige europæiske Forhold er det nødvendigt, at vi foreløbig bære saa store Byrder i dette Viemed. Man sigtede dengang til den Krig, man ventede, der skulde udbryde mellem Frankrig og Tydskland, og man havde det Udbytte for Die, som man ventede af denne Krig til Fordeel for vore Forhold. Nu ere disse Udgifter, forsaavidt man kan see, heelt borte, men saa tager man nu netop deraf Anledning til at sige: Nu ere Forholdene saa overordentlige, nu er Europa i en saadan Tilstand, at vi netop nu maae anvende noget Overordentligt paa Hær og Flaade. Jeg indrømmer, at jeg kunde tænke mig andre Combinationer, efter hvilke en saadan Betragtningssmaaade kunde være berettiget; men seer jeg mig om efter saadanne Combinationer, saa seer jeg vel ikke, at der er nogen Umulighed med